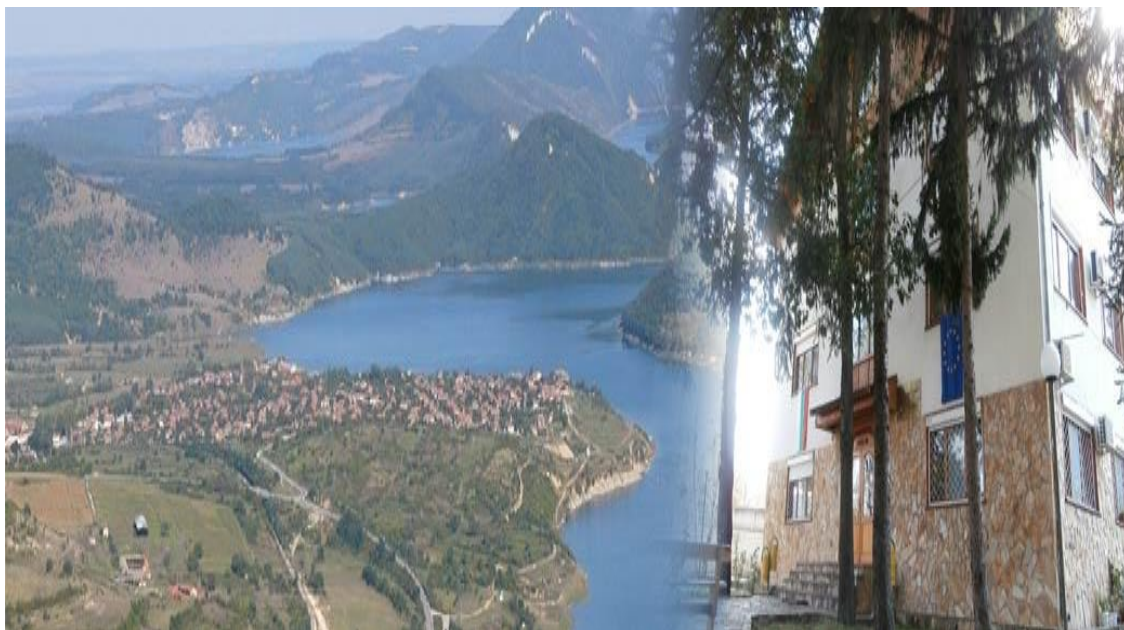

ДОКЛАД

ЗА ГОРИТЕ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА

СТОЙНОСТ

НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС ЦОНЕВО

Настоящото проучване е извършено в периода септември 2015-2016 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на Държавно горско стопанство (ДГС) Цонево и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Националното ръководство за определяне на гори с висока консервационна стойност.

В Националното ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Националното ръководство. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ТП ДГС Цонево. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

ТП ДГС Цонево управлява територия от 20781 ха. (държавни горски територии), която обхваща водосбора на река „Елешница“, и реките „Голама Камчия“, и „Луда Камчия“, с тяхните притоци от вододелното било на Източна Стара планина.

ТП ДГС „Цонево“, попада изцяло на територията на община Дългопол. На север стопанството граничи с ТП „ДГС Провадия“, на изток с ТП „ДЛС Шерба“, на юг с ТП „ДГС Айтос“, и на запад с ТП „ДГС Смядово“,

Южната част на ТП „ДГС Цонево „ е разположена в Камчийска планина, която е неразделна част от Източна Стара планина, а северната част заема комплекси от Шуменско и Провадийските плата.

Районът има формата на неправилен многоъгълник с дължина по посока изток - запад 34 км. и север - юг 12 км. Най - голямото разстояние между две точки е 36 км., а най - малкото е 6 км.

В предвид малките различия в надморската височина няма голямо разнообразие в климатичните елементи, имащи значение за развитието на горскодървесната радтителност. Климата е относително еднообразен. Зимата в района е сравнително мека с валежи предимно от сняг 40-45 %, броят на дните с отрицателни тамператури варира между 35-40 дни. Пролитните мразове в ниските части продължават до средата на април. Лятото не е много горещо, а есента е топла. Средната годишна температура е между 11,4°C, а за по- висиките части 11°C. Годишните валежи са 534 - 646 мм, като най- ниски са в края на лятото и началото на есента. Стопанството попада в Умерено-континентална климатична подобласт на Европейско- континенталната климатична област.

Според горскостопанското райониране горите в стопанството попадат в Мизийскат горско-растителна област, подообласт Шуменско- Провадийски плата и един пояс в Тракийската горско-растителна област, подообласт Източна Стара планина както следва:

- М-I – Долен равнинно- хълмист и хълмисто- предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)
- М-I-2 – Подпояс на равнинно- хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.).
- Т-I – Долен равнинно- хълмист и хълмисто- предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)
- Т-I-1 – Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)
- Т-I-2 – Подпояс на равнинно- хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Релефът в района на ТП „ДГС Цонево,, се простира в две основни геоморфоложки структури. На юг това е източния район на главната старопланинска верига, която е част от старопланинската планинска верижна система. Релефа има преобладаващ хълмист характер, значително по-малка част от площите са с низинен характер. Долините и низините са заети от чашките на язовирите „Елешница” и „Цонево”. Съвсем малка част от заетите горски площи са от земеделския фонд.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са много ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС Цонево са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в тези подотдели особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

Растителността е предимно от чисти и смесени култури от черен бор, бял бор, благуи, зимен дъб, цер, червен дъб, акация и др., както и чисти и смесени и издънкови насаждения от благуи, цер, източен бук, обикновен габър, акация и др. На места със сенчести изложения се срещат зимен дъб, сребролистна липа. На сухи и плитки почви се срещат насаждения от космат дъб, келяв габър и мъждрян.

По време на процеса на идентификация на ГВКС за територията на ТП ДГС Цонево, екипът работи в тясно сътрудничество с ръководството на горскостопанската единица. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на Националното ръководство по определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новия лесоустройствен проект на ТП ДГС Цонево, да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, В КОИТО СА СЪСРЕДОТОЧЕНИ ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧИМИ СТОЙНОСТИ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (НАПР. ЕНДЕМИЗЪМ, ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ, РЕФУГИИ)

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ТП ДГС Цонево, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

1. Земи и гори от горския фонд (ЗГГФ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;
2. ЗГГФ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с планове за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);
3. ЗГГФ в природни паркове които нямат устройствени документи;
4. ЗГГФ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

На територията на ТП ДГС Цонево има обявени десет защитени територии (ЗТ), които отговарят на т. 1 от ВКС 1.1. По смисъла на Закона за защитените територии, категориите ЗТ са както следва:), седем са обявени за защитени местности (ЗМ), а три са е обявени за природна забележителност (ПЗ). На територията на ТП ДГС Цонево има и два поддържани резервата (ПР), но те собственост на МОСВ и не са обект на настоящето лесоустройство и площта им не влиза в общата площ на стопанството. Подробни данни за защитените територии в ТП ДГС Цонево са посочени в Таблица 1.

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ДГС Цонево.

Защитена територия	Площ /ха/	Отдел/подотдел	Землище	Заповед за обявяване/ограничения	Заповед за прекатегоризация	Цел на обявяване
1. Защитени територии						
Защ. местност „Водениците”	51,4	258 в÷е; 2; 3; 259 д; к÷м;	Камен дял Сладка вода	№ 689/ 22.07.87 г. на КОПС	№ РД 815/ 23.08.02 г. на МОСВД	Запазване на гнездовите находища на дневни и нощни грабливи птици и 40 дървесни и храстови вида
Защ. местност „Тулумова пещера”	3,0	288 к; 4;	Арковна	№ 183/ 06.02.68 г. на МГТП	№ РД 812/ 23.08.02 г. на МОСВ	-
Защ. местност „Преградата”	1,5 (3,7 в т.ч.)	117 а; 145 и;к – намира се в санитарно охр. зона, пояс II в т.ч.	Дебелец	№ 108/ 07.02.51 г. на ПМС	№ РД 823/ 23.08.02 г. на МОСВ	-
Защ. местност «Рояшка скала»	5,0	92 д÷з;	Рояк	№ РД 1219/ 09.12.05 г. на МОСВ	-	-
Защ. местност „Козя река”	(133,8 в т.ч.)	150 в; и; 151 а÷г; к÷м; 1; 8; 179 ж÷к; р; 3 180 ж÷л; 1; 181 д; ж÷о; р; санитарно охр. зона, пояс II в т.ч.	Аспарухо-во	№ РД 337/ 30.06.06 г. на МОСВ	-	-
Защ. местност „Дебелец”	61,2	102 ж; з; 103 е; 104 а÷в; 1÷4; 106 а; б; е; 1;	Дебелец	№ 761/ 12.08.86 г. на КОПС	№ РД 532/ 12.06.07 г. на МОСВ	Прекат. буферна зона на резерват „Върбов дол”
Защ. местност „Дъбовете”	62,4	328 и; 329 г÷е; 331 д; з÷н;	Поляците	№ 423/ 18.05.87 г. на КОПС	№ РД 513/ 12.06.07 г. на МОСВ	Прекат. буферна зона на резерват „Калфата”

2. Природни забележителности						
Местност „Сини вир”	4,0	127 в; г; 128 з;	Дебелец	№ 37/ 11.01.68 г. на МГТП	-	Представява много красива гледка
Водопад „Куза-скока”	1,0	335 ж; 336 е;	Лопушна	№ 1801/26.07.61г. на МГТП	-	Представява много красива гледка
Местност „Чудните скали”	9,1	195 а; санитарно охр. зона, пояс II в т.ч.	Аспарухо- во	№1379/05.08.60 г. на МГТП	-	Представява много красива гледка
3. Поддържани резервати – тези резервати не са обект на настоящото лесоустройство						
„Върбов дол”	70,5	Целия отдел- 105	Аспарухо- во	Обявен № 508/ 28.03.68 г. на МГТП	Утвърден от ЗЗТ № 385/ 15.10.99 г.	Вековни гори от зимен дъб; чер; благуи; източен бук и други
Не е лесоустроен						
„Калфата”	38,4	Целия отдел- 330	Поляците	Обявен № 508/ 28.03.68 г. на МГТП	Утвърден от ЗЗТ № 387/ 15.10.99 г.	Вековни гори от зимен дъб; чер; благуи; източен бук и други
Не е лесоустроен						

Защитена местност „Чудните скали“ земл. с Аспарухово, общ. Дългопол

Към момента на територията на ТП ДГС Цонево няма наличие на вековни дървета. Обявените със заповеди 3 бр. вековни дървета (2 бр. Черна тополя със Заповед № 2276/05.12.1967 г. в отдел 66, и Заповед № 1044/ 24.04.1974 г. в отдел 32, както и 1 бр. Бяла тополя със Заповед № 1301/ 05.05.1974 г. в отдел 64), бяха съборени от придошлата вода при настъпилата порой на река „Елешница” през пролетта на 2009 година.

Таблица 2. Списък на вековни дървета на територията на ТП ДГС Цонево.

Вековни дървета	Заповед за обявяване	Землище/Местност	Години	Височина (м)	Обиколка (м)

Съгласно последните действия по изграждането на Национална екологична мрежа „Натура 2000” на територията на страната, към ВКС 1.1. т. 4 има идентифицираните 5 бр. защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие които общата площ без припокриване - 17 554 ха. представляващи 76,3 % от цялата площ на стопанството. Защитените зони изредени отдолу са следните:

1. Защитена зона: „Провадийско-Рояшко плато” – BG0000104 – обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл.8, ал.1, т.2 от ЗБР с РМС 611/ 16.10.2007 г. и представлява Защитена зона за хабитатите – с обща площ от 3596,6 ха., от която 3487,8 ха. (97%) е залесена и 108,8 ха. (3%) е незалесена. Разположена е в землищата на гр.Дългопол, с. Арковна, с. Боряна, с. Камен Дял, с.Комунари, с.Красимир, с.Партизани, с.Рояк,

с.Сава и с.Сладка вода, намиращи се на територията на Община - гр.Дългопол. Зоната е разположена в следните отдели и подотдели на ТП ДГС „Цонево“:

13 н; ф-б1; г1; 92 а-в; д-з; 93 а-ж; л-а1; в1-к1; 5-7; 214 а-г; 1-4; 215 а-е; з; 216 а-д; 1-3; 217 а; б; 1; 218 а-и; 219 а-с; 220 а-д; 221 а-д; ж; 1; 222 а-ж; 223 а-ж; 1; 224 а-в; 1; 225 а-г; 1; 226 а-г; 227 а-д; 1; 228 а-е; 1; 232 в-р; т-ч; 1-5; 233 а-е; з-н; 1-2; 234 а-к; 1-8; 235 а-ж; 1-3; 236 в; ж-ж; 1-3; 237 а-д; 238 а-д; 1-2; 239 а-д; 1; 240 а-г; 241 з; л-г1; 242 а-в; 1; 243 а-д; 244 а-в; 1; 245 а; 246 а-в; д; е; 1; 247 а-г; 248 а-г; 1; 249 а-ж; 1-2; 250 а-в; 251 а-м; 1; 252 в-к; 1-2; 253 в; з-к; 1; 254 а-з; 1-4; 255 а-г; 1-16; 256 а-г; 1; 257 а-в; 1; 258 а-к; н-р; 1-4; 259 а-д; и-ф; 1-2; 4-5; 260 а-ж; 1-2; 261 а-в; 262 а-д; 263 а-ж; 264 а-в; д; з-м; 1; 265 а-о; 1-2; 266 а-в; з-к; 1-7; 267 а-д; 1-4; 268 а-е; 1-4; 269 а-г; е; ж; 1-9; 270 д; е; 3; 271 е-и; 272 н; п-ц; 2; 273 а-е; 1; 274 а-д; 1; 275 а-г; 1-2; 276 а-д; 1-7; 277 а-к; 278 а-г; 1; 279 а-в; 1; 280 к; 286 б; в; 288 а-д; ж; и; 1-3; 289 а-д; 290 а; б; ж-у; ш; 1; В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

2. Защитина зона: „Камчийска и Еменска планина” – BG0000133 – обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл.8, ал.1, т.2 от ЗБР с РМС 611/ 16.10.2007 г. и представлява Защитена зона за хабитатите – с обща площ от 11200,5 ха., от която 10848,1 ха. (96,8%) е залесена и 352,4 ха. (3,2%) е незалесена. Разполагана е в землищата на с.Аспарухово, с.Дебелец и с.Яворово, намиращи се на територията на Община - гр.Дългопол. Зоната е разположена в следните отдели и подотдели на ТП ДГС „Цонево“:

1 а-з; 1-4; 2 б-с; 1-6; 3 а-л; 1-3; 4 а-в; 5 а-г; 6 п; ф-в1; 8 б; г-у; 2-7; 10 а-и; 1-3; 11 а-д; 12 а-в; 1-2; 14 а-ж; 1-2; 15 а-ж; 1-2; 16 а-з; 1-8; 17 а-е; 1-2; 18 а-д; 1-2; 19 а-д; 1; 20 а-к; 1-6; 21 а-д; 1-2; 22 а-г; 1; 23 а-ж; 1; 24 а-г; 1-7; 25 а-л; 1-7; 26 а-и; 1-5; 27 а-з; 1; 28 а-р; 1-4; 29 а-н; 1; 30 а-ж; 31 а-м; 1; 32 а-е; 1; 33 а-г; 1; 34 а-л; 1-3; 35 а-л; 1-5; 36 а-д; 1-4; 37 а-к; 1; 38 а-с; 1-3; 39 а-к; 1-4; 40 а-р; 1-4; 41 а-з; 1; 42 а-г; 1-4; 43 а-з; 1-2; 44 а-м; 1; 45 а-н; 1-4; 46 а-н; 1-6; 47 а-л; 1-3; 48 а-з; 1-2; 49 а-м; 1-3; 50 а-л; 1-2; 51 а-д; 1-3; 52 а-е; 1-3; 53 а-з; 1-3; 54 а-ж; 1; 55 а-к; 56 а-е; 1; 57 а-и; 1-2; 58 а-о; 1; 59 а-з; 1; 60 а-з; 1-2; 61 а-д; 1; 62 а-е; 1-2; 63 а-г; 1-7; 64 а-ж1; 1-7; 65 а-л; 66 а-и; 1-4; 67 а-з; 1-3; 68 а-е; 1-3; 69 а-з; 1; 70 а-н; 1-2; 71 а-з; 1; 72 а-и; 1-4; 73 а-ж; 1-6; 74 а-о; 1-2; 75 а-ж; 1-3; 76 а-ж; 1; 77 а-ж; 1; 78 а-з; 1; 79 а-е; 1-6; 80 а-д; 1-2; 81 а-д; 82 а-в; 83 а-ж; 1-2; 84 а-з; 1-3; 85 а-к; 1-2; 86 а-в; 1; 87 а-л; 1-4; 88 а-е; 1; 89 а-к; 1-4; 96 а-и; 97 а-е; 98 а-з; 1-2; 99 а-к; 1; 100 а-к; 1; 101 а-в; 1-2; 102 а-л; 1-4; 103 а-з; 1-4; 104 а-в; 1-4; 106 а-е; 1; 107 а-з; 1; 108 а-ж; 109 а-ж; 1; 110 а-п; 1; 111 а-и; 1-2; 112 а-д; 1; 113 а-г; 1-2; 114 а-к; 1-2; 115 а-р; 1-3; 116 а-о; 1-5; 117 а-я; 1-4; 118 а-л; 1-3; 119 а-н; 1-3; 120 а-з; 1-5; 121 а-к; 1-4; 122 а-и; 1-4; 123 а-е; 1-5; 124 а-л; 1-5; 125 а-д; 1-2; 126 а-ж; 1-4; 127 а-н; 1-2; 128 а-р; 1-3; 129 а-ч; 1-4; 135 а; в; д-щ; я; 2-4; 136 е; и-у; я-б1; 4-6; 137 б-ж; м; н; 138 а-о; 1; 139 а-з; 1; 140 а-с; 1-2; 141 в-м; 1; 142 а-ж; 143 б-з; 2; 144 б-з; 145 а-у; 1-4; 146 а-л; 1-2; 147 а-л; 1-2; 148 а-е; з; и; 149 д-к; м; п; р; 1-2; 150 б-е; и; 1-2; 151 а-н; 1-8; 152 а-д; 1-3; 153 а-и; 1-4; 154 а-к; 1-3; 155 а-ж; 156 а-к; 157 а-д; 1; 158 а-к; 1-2; 159 а-м; 1-2; 160 а-д; 161 а-к; 1; 162 а-з; 1-2; 163 а-и; 1-2; 164 а-и; 1-2; 165 а-и; 1-3; 166 а-к; 1-5; 167 а-е; 1; 168 а-и; 1-3; 169 а; б; 1; 170 а-д; 171 а-и; 172 а-и; 1; 173 а-с; 174 а-н; 175 а-к; 1; 176 а-м; 1; 177 а-р; 178 а-т; 1-4; 179 а-р; 1-3; 180 а-л; 1; 181 к; м-п; 182 д-к; м-о; 183 а-з; л; 1-3; 184 а-з; 185 е; з-т; ф-а1; в1; л1; 2-3; 186 а-д; 1-3; 187 а-п; 1; 188 а-е; 189 а-е; 190 а-д; 191 а-з; 192 а-г; 1; 193 а-г; 194 а-в; 1-2; 195 а; б; г; е-к; о-с; ч-я; 1; 196 а-з; 1; В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

3. Защитина зона: „Екокоридор Камчия-Емине” – BG0000393 – обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл.8, ал.1, т.2 от ЗБР с РМС 611/ 16.10.2007 г. и представлява Защитена зона за хабитатите – с обща площ от 554,6 ха., от която 528,6 ха. (95,3%) е залесена и 26,0 ха. (4,7%) е незалесена. Разполагана е в землищата на с.Арковна и с.Медовец, намиращи се на територията на Община - гр.Дългопол. Зоната е разположена в следните отдели и подотдели на ТП ДГС „Цонево“:

94 а-м; о-ф; ц; 1-4; 297 а; в; 298 а; б; г; 299 а; 306 а-е; з-л; 2; 307 а-р; 1-2; 308 а-е; з; и; 309 а-и; 1-2; 310 а-в; к-с; 3; 311 а-к; н; о; 1-4; 312 а; б; В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

4. Защитина зона: „Провадийско-Рояшко Плато” – BG0002038 – обявена по Директива 79/409/ЕЕС, съгласно чл.8, ал.1, т.2 от ЗБР с РМС 802/ 04.12.2007 г. и представлява Защитена зона за птиците – с обща площ от 3560,4 ха., от която 3444,6 ха. (96,7%) е залесена и 115,8 ха. (3,3%) е незалесена. Разполагана е в землищата на гр.Дългопол, с.Арковна, с.Аспарухово, с.Боряна, с.Велечково, с.Камен Дял, с.Комунари, с.Красимир, с.Медовец, с.Партизани, с.Рояк, и с.Сладка вода, намиращи се на територията на Община - гр.Дългопол. Зоната е разположена в следните отдели и подотдели на ТП ДГС „Цонево“:

9 а-о; 1; 91 а-л1; 1-4; 92 а-л1; 1-2; 93 а-к1; 1-7; 94 е-м; т-ф; ц; 1-3; 197 а; 207 а-з; к; 1-2; 208 а-е; 1-2; 209 а-о; 1-6; 210 а-л; 1; 3-7; 211 а-р; 1; 212 а-ж; 213 а-с; 1-4; 214 а-д; 1-4; 215 а-з; 216 а-д; 1-3; 217 а; б; 1; 218 а-и; 219 а-г; 1; 220 а-д; 221 а-ш; 1; 222 а-ж; 223 а-ж; 1; 224 а-х; 1-7; 225 а-г; 1; 226 а-г; 227 а-д; 1; 228 а-е; 1; 229 а-к; 1; 230 а-л; 1-4; 231 а-г; е; ж; 1-4; 243 а-д; 244 а-в; 1; 245 а; 246 а-х; 1; 247 а-ж; 248 а-д; 1; 249 а-ж; 1-2; 250 а-в; 251 а-м; 1; 252 а-к; 1-2; 253 а-к; 1; 254 а-з; 1-4; 255 а-г; 1-16; 256 а-г; 1; 257 а-в; 1; 258 а-р; 1-4; 259 а-ф; 1-5; 260 а-ж; 1-2; 261 а-в; 262 а-д; 263 а-ж; 265 а-г; з-о; 1-2; 266 а-е; з-к; 1-7; 267 а-в; д; 1-2; 4; 268 а-е; 1-4; 269 а-ж; 1-3; 5-9; 276 а-д; 1; 3-7; 277 а-к; 278 а-г; 1; 279 а-в; 1; 280 к; л; 288 а; и; 289 а; 290 а; б; 295 а-н; 1; 296 а-з; 297 а-в; 1; В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

5. Защитина зона: „Камчийска планина” – BG0002044 – обявена по Директива 79/409/ЕЕС, съгласно чл.8, ал.1, т.2 от ЗБР с РМС 802/ 04.12.2007 г. и представлява Защитена зона за птиците – с обща площ от 12547,2 ха., от която 12085,9 ха. (96,4%) е залесена и 461,3 ха. (3,6%) е незалесена. Разполагана е в землищата на с.Аспарухово, с.Сава, с.Цонево, с.Голямо Делчево, с.Дебелец и с.Яворово, намиращи се на територията на Община - гр.Дългопол. Зоната е разположена в следните отдели и подотдели на ТП ДГС „Цонево“:

1 а-з; 1-4; 2 а-с; 1-6; 3 а-л; 1-3; 4 а-в; 5 а-г; 6 а-в1; 7 а-н; 8 а-у; 1-7; 10 а-и; 1-3; 11 а-д; 12 а-в; 1-2; 13 а-н; 14 а-ж; 1-2; 15 а-ж; 1-2; 16 а-з; 1-8; 17 а-е; 1-2; 18 а-д; 1-2; 19 а-д; 1; 20 а-к; 1-6; 21 а-д; 1-2; 22 а-г; 1; 23 а-ж; 1; 24

а-г; 1-7; 25 а-л; 1-7; 26 а-и; 1-5; 27 а-з; 1; 28 а-р; 1-4; 29 а-н; 1; 30 а-ж; 31 а-м; 1; 32 а-е; 1; 33 а-г; 1; 34 а-л; 1-3; 35 а-л; 1-5; 36 а-д; 1-4; 37 а-к; 1; 38 а-с; 1-3; 39 а-к; 1-4; 40 а-р; 1-4; 41 а-з; 1; 42 а-г; 1-4; 43 а-з; 1-2; 44 а-м; 1; 45 а-н; 1-4; 46 а-н; 1-6; 47 а-л; 1-3; 48 а-з; 1-2; 49 а-м; 1-3; 50 а-л; 1-2; 51 а-д; 1-3; 52 а-е; 1-3; 53 а-з; 1-3; 54 а-ж; 1; 55 а-к; 56 а-е; 1; 57 а-и; 1-2; 58 а-о; 1; 59 а-з; 1; 60 а-з; 1-2; 61 а-д; 1; 62 а-е; 1-2; 63 а-т; 1-7; 64 а-ж1; 1-7; 64 а-л; 66 а-и; 1-4; 67 а-з; 1-3; 68 а-е; 1-3; 69 а-з; 1; 70 а-н; 1-2; 71 а-з; 1; 72 а-и; 1-4; 73 а-ж; 1-6; 74 а-о; 1-2; 75 а-ж; 1-3; 76 а-ж; 1; 77 а-ж; 1; 78 а-ж; 1; 79 а-е; 1-6; 80 а-д; 1-2; 81 а-д; 82 а-в; 83 а-ж; 1-2; 84 а-з; 1-3; 85 а-к; 1-2; 86 а-в; 1; 87 а-л; 1-4; 88 а-е; 1; 89 а-к; 1-4; 90 и-о; р-х; 2-6; 96 а-и; 97 а-е; 98 а-з; 1-2; 99 а-к; 1; 100 а-к; 1; 101 а-в; 1-2; 102 а-л; 1-4; 103 а-з; 1-4; 104 а-в; 1-4; 106 а-е; 1; 107 а-з; 1; 108 а-ж; 109 а-ж; 1; 110 а-п; 1; 111 а-и; 1-2; 112 а-д; 1; 113 а-г; 1-2; 114 а-к; 1-2; 115 а-р; 1-3; 116 а-о; 1-5; 117 а-я; 1-4; 118 а-л; 1-3; 119 а-н; 1-3; 120 а-з; 1-5; 121 а-к; 1-4; 122 а-и; 1-4; 123 а-е; 1-5; 124 а-л; 1-5; 125 а-д; 1-2; 126 а-ж; 1-4; 127 а-н; 1-2; 128 а-р; 1-3; 129 а-ч; 1-4; 130 а-ж; 1-2; 131 а-к; 1-2; 132 а; ж; к; о-е1; з1; 1-3; 133 а-о; 1; 134 а-н; 1-10; 135 а-я; 1-4; 136 а-б1; 1-6; 137 а-н; 138 а-о; 1; 139 а-з; 1; 140 а-с; 1-2; 141 а-м; 1; 142 а-ж; 143 а-з; 1-2; 144 а-з; 1; 145 а-у; 1-4; 146 а-л; 1-2; 147 а-л; 1-2; 148 а-и; 149 а-р; 1-2; 150 а-и; 1-2; 151 а-н; 1-8; 152 а-д; 1-3; 153 а-и; 1-4; 154 а-к; 1-3; 155 а-ж; 156 а-к; 157 а-д; 1; 158 а-к; 1-2; 159 а-м; 1-2; 160 а-д; 161 а-к; 1; 162 а-з; 1-2; 163 а-и; 1-2; 164 а-и; 1-2; 165 а-и; 1-3; 166 а-к; 1-5; 167 а-е; 1; 168 а-и; 1-3; 169 а; б; 1; 170 а-д; 171 а-и; 172 а-и; 1; 173 а-с; 174 а-н; 175 а-к; 1; 176 а-м; 1; 177 а-р; 178 а-т. 1-4; 179 а-р; 1-3; 180 а-л; 1; 181 а-р; 182 а-р; 183 а-л 1-3; 184 а-з; 185 а-л1; 1-3; 186 а-д; 1-3; 187 а-ш; 1; 188 а-е; 189 а-е; 190 а-д; 191 а-з; 192 а-г; 1; 193 а-г; 194 а-в; 1-2; 195 а-я; 1; 196 а-з; 1; 198 к; 199 а-у; 1-12; 200 а-о; 1-3; 201 а-я; 1-2; 202 в-п; 1; 203 о-р; 6; 204 б-е; з; 1; 4; 205 а-ж; и; к; 1; 206 б-н; 232 е-л; с-ч; 1-5; 233 а-н; 1-2; 234 б-з; 2; 4-5; 7-8; 235 а-ж; 1-3; 281 д1-к1; 10-12; 18; 356 м; м1-п1; д2; 357 а-о1; 1-4; В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

Поетите ангажименти на Р България по изпълнението на Директива 409/79 и Директива 92/43 и съгласно прякото действие на двете директиви, посочените по-горе защитени зони подлежат на превантивни мерки на опазване и защита. Предвидените лесовъдски дейности на териториите на защитените зони трябва стриктно да следват изискванията на Закона за биологичното разнообразие за превенция и поддържане на благоприятно природозащитно състояние на видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в границите на ДГС Цонево няма изготвени и приети планове за управление. До тяхното изготвяне, стопанисването да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- ✓ Забрана на голите сечи и подмяна на основния дървесен вид.
- ✓ Санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети.

2. Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.

3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

4. До окончателното произнасяне на Европейската комисия за защитените зони и респективно изготвянето на Плановите им за управление да се прилагат горскостопански практики, които не водят до промяна на естествените местообитания и горски екосистеми.

5. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ТП ДГС Цонево, включени в границите защитените зони. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

6. При защитените територии и защитените зони, в които преобладават горските екосистеми, е препоръчително поне 2 - 5 % от горите да се определят като "гори във фаза на старост". Прилагането на тази препоръка би повишило стойността на защитената територия и ВКС 1.1.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитени територии и защитените зони, стопанисващите гората трябва да влязат във връзка с РИОСВ - Варна, както и с ръководствата на ДГС Цонево, и съвместно да следят за неблагоприятни въздействия върху ВКС. Съвместно с РИОСВ - Варна трябва да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху

горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчително е да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от Приложение 1А и 1Б, към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ЗГГФ, включваща местообитания на видовете, включени в Приложение 1А и 1Б, към ръководството е ГВКС.

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание. Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение за тези и други видове. Видовете са посочени в Приложение 1А и 1Б, към Националното ръководство. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България.

При теренните проучвания на територията на ТП ДГС Цонево бяха открити находища на видове, включени в Приложение 1А и 1Б. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

Растителни видове с разпространение на територията на ТП ДГС Цонево, включени в Приложение 1А, към Националното ръководство

1. Източен лопох (*Trachystemon frientalis* (L.) G Don f.)

Многогодишното тревисто растение обикновено достига височина от 20 до 60 см.

На места сред шумата ясно се открояват едрите му зелени листа. Дребните синьо-виолетови цветчетата, със стърчащи навън тичинки се разполагат на високи разклонени стъбла.

Източният лопох предпочита сенките на влаголюбивите широколистните гори. Въпреки твърдите власинки по тях, явно вкусът им допада на горските обитатели, защото често листата на лопоха биват с наядени ръбове. Много рядък вид. Срещат се единични растения, като процента на цъфтящите индивиди е под 1 %.

Видът е в списъка на защитените растения съгласно Закона за биологичното разнообразие.

Много рядък вид. Среща в различни части на ТП ДГС „Цонево“ в изключително малки количества предимно върху залесени горски територии.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. Необходимо е да се извършват периодични консултации със специалисти по отношение установяване потенциалното присъствие на застрашените видове.

2. За всеки вид с висока консервационна стойност да се определи ключова информация, която да включва:

- ✓ сегашно състояние на популацията и разпространение на вида в локален мащаб и в страната;
- ✓ основни тенденции и заплахи;
- ✓ въздействие на стопанисването и извършването на лесовъдски мероприятия в близост до местата на разпространение на вида.

3. Да се следи за спазването на следните ограничения:

- ✓ Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
- ✓ Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- ✓ Забранява се строителство, с изключение на дейности, свързани с ремонт и реконструкция на съществуващи съоръжения;
- ✓ Забранява се поставяне на временно преместваеми обекти;
- ✓ Забранява се внасяне на неместни видове;
- ✓ Забранява се паша на домашни животни в периода от 1 март до 31 юли;
- ✓ Забранява се разораване, разкопаване и залесяване на нови площи;
- ✓ Забранява се бивакуване и палене на огън.

4. Планираните и извършвани мероприятия трябва да са съобразени с изготвените и одобрени от МОСВ планова за действие за опазване на застрашените видове.

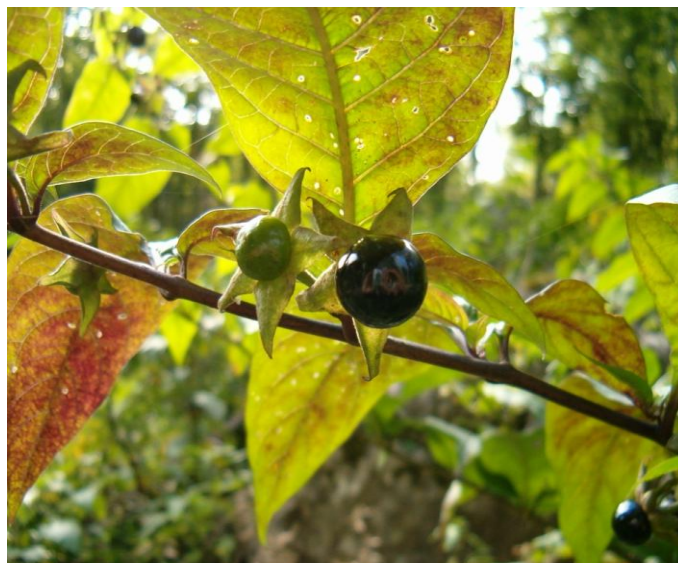
ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Извършване на периодични наблюдения за състоянието на находището на вида от специалисти и служители на стопанството за определяне общото здравословно състояние на популациите и наличието на защитените индивиди,

2. Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

**Други растителни видове с локална природозащитна стойност установени на територията на
ТП ДГС „Цонево“**

1. Лудо биле (*Atropa bella-donna* L.)

Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото е високо 0,5-1,5 до 2 m. Листата са прости, целокрайни. Цветовете са единични, по-рядко по два на влакнести дръжки. Чашката е 5-делна. Венчето при отвор на венечната тръбица е звънчевидно или тръбесто-звънчевидно, кафяво-виолетово или зеленикаво. Плодът е лъскава, черна, кръгла ягода. Месестата част обикновено е

червеникавопурпурна. Цъфти от май до юли, плодоноси август-септември. Среща се из сенчести гори, сечища и храсталаци главно в букови, дъбови и габърови съобщества.

Видът е включен в Червена книга на Н.Р. България с категория „рядък“ (Велчев и др. 1984).

Среща се в различни части на ТП ДГС „Цонево“.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида на територията на ДГС. При провеждане на лесовъдските мероприятия да се внимава да не се нанасят механични повреди на индивидите на Беладоната. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. Склопеността да не пада под 0,5.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находищата на вида (ежегодно) – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

2. Българско еньовче (*Galium bulgaricum* Valen., 1891)

Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Расте в смесени широколистни гори и храсталаци от 0 до 700 м.н.в. Размножава се със семена. Цъфти юни-юли, плодоноси август-септември.

Видът е включен в Червена книга на Н.Р. България т.1, 2011.

Среща на цялата площ на ТП ДГС „Цонево“.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се внимава при провеждане на горскостопански дейности да не се нанасят механични повреди на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

При установяване на находището на вида, проверка състоянието на състоянието му, като се определят брой индивиди и здравословно състояние на популацията, брой цъфтящи и плодоносещи индивиди за всяка горскостопанска единица.

**Животински видове включени в Приложение 1Б, към Националното ръководство,
установени на територията на ДГС „Цонево”**

1. Видра (*Lutra lutra*)

Природозащитен статус: в България: ЧК-уязвим VU, ЗБР-II,III; международен: IUCN-NT; Бек-II; CITES-I; ДХ-II, IV.

Обитава предимно реки, богати на риба, с незамръзващи бистри и незастояли води, с обрасли с растителност брегове. Също езера, блата, изкуствени водоеми. Леговището обикновено се намира в стръмен бряг и има вход под водата. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

На територията на ТП ДГС „Цонево“ е рядък вид среща се по реките, главно по язовир „Цонево“, забелязан е в отдели: 150; 151.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките в района, включително недопускане на мероприятия по така нареченото „прочистване“ и „коригиране“ на речните корита, добив на инертни материали и строителство в непосредствена близост до реките. Опазване на рибните ресурси. При наличие на известни обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък, като на по-малко от 100 м. от леговището да не се провеждат никакви мероприятия. На места където е необходимо да се възстанови крайречната растителност.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установят броя на наличните размножаващи се семейни групи от вида и да се мониторира числеността им. Могат да се ползват и следите, видровите пътечки и екскременти, като указание за присъствие на вида.

2. Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.)

Природозащитен статус: в България: уязвим VU, ЗБР-II,III; международен: IUCN-LC; Бек-II; CITES-II; БоК-II.

Обитава обширни широколистни, смесени и иглолистни гори или скални комплекси, предимно в ниските части на планините и в равнините. Гнезди на дървета с височина 6-30 м, но по-често в скални ниши, козирки, и цепнатини. Храни се с дребна риба, земноводни, змии и др, главно покрай чисти и богати на риба реки, както и около рибарници, язовири и др.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2,

На територията на ТП ДГС „Цонево“ видът е установен през гнездовия период в отдели: 23; 24.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване чистотата на реките и рибните ресурси. Установяване на местонахождения на гнездата. Осигуряване на зони на спокойствие около гнездата и местата за хранене. След установяване на отделите, където гнезди видът през гнездовия период да не се извеждат сечи с интензивност над 10%. В случаите на установени гнезда да не се провеждат сечи или други горскостопански мероприятия в радиус - 500 м около гнездото през гнездовия период (1.02 -31.08) и 250 м. извън този период.

Да не се допускат сечи на естествена крайречна дървесна растителност.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Установяване на точните координати на всяко сигурно гнездово находище. Мониторинг на популацията през 5 години. След това е необходимо е да се записват всички наблюдения на вида през гнездовия период и да се следи за евентуални концентрации на вида по течението на р. Елешница и в други райони по време на миграционния период.

3. Гълъб хралупар (*Columba oenas* L.)

Природозащитен статус: в България: ЧК-застрашен EN, ЗБР-III; международен: ECS-spec 3, рядък; IUCN-LC;

Обитава разнообразни по видов състав стари широколистни, а също смесени буково-иглолистни гори, понякога и скалисти места. Гнезди в хралупи на дървета, много рядко и в скални дупки. **Застрашен вид**, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 121”. **У нас е пред прага на изчезване като гнездящ, с катастрофално намаляваща численост! Силно зависим от наличието на стари гори с големи хралупести дървета.**

На територията на ТП ДГС Цонево се среща върху цялата площ в широколистни и смесени гори, като вида е предимно прелитащ и се среща в малки количества. Не са установени налични гнезда през гнездовия период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се провеждат горскостопански дейности в отделите,където е установен вида /с изключение на сечи в горските култури/. За периода от 01.01 до 30.06, зоната на спокойствие около гнездовището следва да бъде от 500 м, а от 01.07 до 31.12, зоната – 250 м. Да се опазват старите хралупести дървета, дори и в горски участъци с по-млада гора. Да се обособяват допълнителни гори в фаза на старост.

В съседните отделите/подотделите/, граничещи с тези, където е установен вида не се провеждат сечи в периода 1 март- 31 юли. Турнусът на сеч на тези насаждения се увеличава поне с един клас на възраст. Лесовъдската намеса трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Интензивността на намесата е не повече от 10% от запаса, като площта на отваряните възобновителни пространства е не по-голяма от един път височината на дървостоя. Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на

санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми). Определен брой съхнещи, хралупести дървета дори се оставят и извън картираните отдели!

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установи евентуалната численост и разпространение на вида на територията на ТП ДГС Цонево през гнездовия период и евентуалните места на концентрация през есенно-зимния период.

4. Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

Природозащитен статус: в България: ЧК-уязвим VU [B1a + b(V) +D1 + E]; ЗБР-II, III; международен: ECS-спес 3, рядък; ДП-I; БеК-II; CITES-II; БоК-II.

Много рядък вид у нас, включен в Приложение 1А, на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България /застрашен/. Гнезди на скали и на стари дървета - най-често дъбове или борове.

На територията на ТП ДГС Цонево през размножителния период е наблюдаван в отдели и подотдели: 87; 88; 96; 152; 256; 257; 258.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са видяни да летят птици от този вид през гнездовия период, да не се извеждат никакви сечи с интензивност над 10% от насаждението. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат никакви сечи в радиус не по-малък от 1000 м около гнездото през гнездовия период от 1.02. до 31.07, независимо дали гнездото е на дърво или на скала. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус не по-малък от 500 м. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

Да не се разорават ливадите и пасищата в района.

Гнездовите находища на вида трябва да се пазят в тайна.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездещите в ТП ДГС Цонево двойки и мониторинг за установяване присъствието на вида. Наблюденията на гнездата следва да се провеждат с мощна зрителна тръба от разстояние на по-малко от 800-1000 м.

5. Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Природозащитен статус: в България: ЧК-уязвим VU B(1a)+C, ЗБР-III; международен: ECS-спес 3, рядък; ДП-I; БеК-II; БоК-I, II, CITES-II.

Малочислен гнездещ вид у нас, най-разпространен из равнинните и нископланински широколистни гори в Източна България. Включен в Червената книга на България и в Приложение 1А на Директивата за птиците. Гнезди винаги на дървета, обикновено в непристъпни долове. Гнездото му е с диаметър над 1 м. Храни се в прилежащите открити местообитания - ниви, пасища и степи. Ловува най-вече на различни дребни гризачи и насекомоядни. Прелетен, долита във втората половина на март и отлита през октомври.

На територията на ТП ДГС Цонево видът се среща в отдели: 87; 88; 96; 181; 182; 256; 257; 258.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

1. В отделите, където са наблюдавани птици от този вид през гнездовия период, да не се извеждат сечи с интензивност над 10% от насаждението.

2. Установяване местонахождение на гнездата.

3. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат никакви сечи в радиус от 700 м около гнездото през гнездовия период на вида - от 1.03. до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е в радиус от 350 м. около гнездото. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждение.

4. Да не се разорават наличните ливади и пасища в района.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездещите в ДГС двойки /в периода 10.05 - 31.07/ и ежегоден мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

6. Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Природозащитен статус: в България: ЧК-уязвим VU D[1], ЗБР-II; международен: ECS-спес 3, рядък; ДП-I; БеК-II, CITES-II; БоК-II.

Рядък вид, включен в Приложение 1А, на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в малко посещавани горски участъци. Прелетен. Храни се с влечуги, дребни бозайници и птици.

На територията на ТП ДГС Цонево видът се среща в отдели: 87; 88; 89; 96; 256; 257; 258.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

1. Установяване местонахождение на гнездата.

2. В отделите, в които са е установени двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 01.01 до 30.06 зоната е от 700 м, а от 01.07 до 31.12 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

3. За опазване хранителната база на вида да не се допуска палене на стърнища и храсти, да не се разорават, залесяват или застрояват наличните ливади, пасища и степи в района.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Картиране на гнездещите двойки и мониторинг на съответните отдели за установяване присъствието на вида.

7. Бухал (*Bubo bubo*)

Природозащитен статус: в България: застрашен вид EN [B-1], ЗБР-II, III; международен: ECS-спес 3, Бек-II, ДП-I, CITES-II.

Защитен по ЗБР. Включен в ЧКБ (1985). Около половината от гнездовите находища попадат в пределите на защитени природни територии. Постоянен вид. Обитава слабо посещавани от човека труднодостъпни места, главно в скални масиви и сипеи, пещери, крайнини на гори, разредени стари гори, често в речни долини, близо до реката.

На територията на ТП ДГС Цонево видът е наблюдаван в отдели: 87; 88; 89; 96.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

1. Установяване местонахождение на гнездата.

2. В зоните с установено гнездене на вида да се осигури зона на спокойствие без сечи според указанията в Ръководството (от 01.01 до 30.06 - зона 500 м около гнездото) и (от 01.07 до 31.12 - зона 250-350 м). Под скали с установено гнездене на вида да не се извеждат сечи в радиус от 500 м от скалите. Да не се провеждат санитарни сечи в подотелите, в които е установен вида, освен в случаите на големи природни нарушения. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели!

3. Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и влизост до тях.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Видът е постоянен. Пее активно от януари до май и през есента месеците септември-октомври, като в тези периоди и най-лесно да бъде регистриран.

8. Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

Природозащитен статус: в България: уязвим VU B(1a)+C, ЗБР-II, III; международен: IUCN-VU; ECS–спес 3, застрашен; ДП-I; CITES-II; BeK-II; BoK-II.

Защитен по ЗБР. Някои гнездови находища са включени в границите на защитени територии. Постоянен, гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Гнезди на скални площадки, по-рядко на широколистни и иглолистни дървета. Обитава скали в проломи и ждрела на реки, отделни скални комплекси, каменни кариери с открити пространства около тях (орни земи, пасища), които птиците изпозват за ловуване, открити хълмисти терени в предпланините близо до дефилета, проломи и ждрела на реки.

На територията на ТП ДГС Цонево видът се среща в отдели: 3; 4; 8; 197; 328; 336; 356.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

1. Установяване местонахождение на гнездата.

2. За опазване хранителната база на вида да не се допуска палене на стърнища и храсти, да не се разорават, залесяват или застрояват наличните ливади, пасища и степи в района.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Картиране на гнездещите в ДГС двойки и мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

2. Изработване на Планове за управление на защитените територии, в които се среща.

9. Осояд (*Pernis apivorus*)

Природозащитен статус: в България: уязвим VU [A4c,e+D1], ЗБР-II, III; международен: ДП-I, BeK-II, CITES-II, BoK-II.

Защитен по ЗБР. Включен в ЧКБ (1985). Около 15% от двойките гнездят в защитени територии. Гнездещо-прелетен. Предпочита високостъблени широколистни гори, но гнезди и в смесени и иглолистни гори до 1600–1700 m н. в. в близост до открити пространства. Гнезди само по дървета, на височина 10–22 m, или използва гнезда на други грабливи птици.

На територията на ТП ДГС Цонево е забелязано присъствие на вида в отдели: 135; 136; 265.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

1. Установяване местонахождение на гнездата.
 2. Ограничаване на дейностите и браконьерството, които причиняват безпокойството на вида.
- Ограничаване използването на пестициди в земеделското стопанство.
3. Да не се използват инсектициди в горското стопанство в отделите, в които попадат гнездовите и ловни територии на вида.
 4. Опазване на старите клонести дървета, които предоставят гнездова база на вида. Да се оставят повече гори в фаза на старост.
 5. Да не се допуска унищожаване на пасища и ливади. Да се прекрати непрестанното палене на стърнища и да се провеждат мероприятия за превенция на горските пожари.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Картиране на гнезещите двойки и мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

10. Малък ястреб (*Acipiter nisus*)

Природозащитен статус: в България: застрашен вид EN [C2ai]; международен: БeК-II, CITES-II, БoК-II, ЗБР-III.

Защитен по ЗБР. Включен в ЧКБ (1985). Около 1/3 от гнездовите находища се намират в защитени природни територии. Моногамен вид. Гнезди по единични високи дървета в открити места или по крайнини на гори. Обитава гори и крайнините им в равнините, предпланините и планините до алпийския пояс. През гнездовия период по-чест в планините и в широколистните гори.

На територията на ТП ДГС Цонево видът се среща в отдели: 3; 4; 8; 14; 236; 238; 241; 328; 336.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

1. Установяване местонахождение на гнездата.
2. Намаляване на безпокойството през гнездовия сезон в райони в съседство с гнездови находища, засилване контрола срещу браконьерството, охраняване на отделни гнезда през размножителния сезон.
3. В отдели, където е установено гнездено на вида да се не се извеждат сечи с интензивност над 15%. При окончателни фази на възобновителни сечи в съседните отдели да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения. При установяване на гнездо да се остави буфер от 250 м около него, в който да не се извеждат сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Картиране на гнезещите двойки и мониторинг на съответните отдели за присъствието на вида.

11. Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)

Природозащитен статус: в България: ЗБР-II ; международен: IUCN-LC

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1А, на Директивата за птиците на ЕС. Обитава стари дъбови, букови, габърви, липови и крайречни гори.

На територията на ТП ДГСЦонево се среща повсеместно в широколистни и смесени естествени гори и култури.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

След уточняване на отделите и подотделите където видът гнезди да не се допускат никакви сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия да се осигури запазването на дървета старите дървета/”баби”/, на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

Отделите в които се установи неговото наличие да се отделят като гори във фаза на старост.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

Други животински видове с природозащитно значение, установени на територията на ТП ДГС „Цонево”

1. Дива свиня (*Sus scrofa*)

Вид със стабилна популация в ТПДГС Цонево. Среща се повсеместно в горите на стопанството, като отбягва скалистите местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска безразборно застрояване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на дивата свиня в района и определяне на половото съотношение на животните. Ако се налага да се води зооветеринарна профилактика.

2. Сърна (*Capreolus capreolus*)

Вид със запас под нормалния за стопанството. Обитава местообитанията свързани с равнино – хълмисти гори и горските комплекси до обработваемите площи, пасища и необработваеми селскостопански площи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска завишено безпокойство от страна на човека.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на сърната в района и определяне на половото съотношение на животните.

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Списък на индикаторните видове за тази ВКС с техните минимални концентрации в България са посочени в Приложение 2 към ръководството, като там са посочени и праговете им стойности поотделно за всеки вид. Когато в една гора има значимо постоянно или временно съсредоточаване на видове или е убежище от критична важност, съгласно изискванията на Приложение 2 към ръководството, тогава гората е ГВКС.

Трайно установените места за сватбуване на Благороден елен (*Cervus elaphus*) на територията на стопанството включват отдели 64-4; 64-5; 64-6 и 66-3 с обща площ от 11,7 ха. Горепосочените отдели представляват дивечови ниви.

ВКС 2. ЗНАЧИМИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ФОРМИРАЩИ ЛАНДШАФТ ОТ РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО ВСИЧКИ ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ СЪЩЕСТВУВАТ ПРИ ЕСТЕСТВЕНИ УСЛОВИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Съгласно критериите: географско местоположение; естествено разпространение на дървесните видове; фрагментираност на съобществата и минимална площ е разработена цялостна оценка на горите в България, като са определени горскостопанските единици, попадащи в тази консервационна стойност.

В обхвата на действие на ТП ДГС Цонево към момента няма установени горски територии, причислени към тази категория ГВСК съгласно Приложение 3 към ръководството

ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА.

ГВКС представляват всички ЗГГФ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСП-2008 год. на ТП ДГС Цонево. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като съвпадат с границите на насажденията.

Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС Цонево, не са идентифицирани редки, застрашени или изчезващи екосистеми.

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Гора във фаза на старост (Old growth forests) е територия, в която гората е достигнала значителна възраст, не е била обект на големи природни и антропогенни нарушения и са представени следните характеристики:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

На територията на ТП ДГС „Цонево” има гори във фаза на старост които представляват 5% от общата площ на стопанството. Тези гори изцяло са припокриват горите в които няма да се извършват никакви мероприятия в ДГТ.

В определените от стопанството гори във фаза на старост попадат следните отдели и подотдели: 12 в; 34 г, д, е, ж; 35 в; 45 а, л, н; 46 а, б, в; 47 а, г, з, и, к; 63 а; 80 а, б, в, г, д; 81 а; 83 а, б, в, д, е; 85 а, г, е, з, и; 86 а, б, ж; 87 в, г; 88 в, г; 96 а, и; 97 б, е; 98 б, в, г; 99 з; 122 а, б, в, г; 124 и, к, л; 147 а; 148 д, е, з, и; 149 ж, з, и, к, л, м, о, п, р; 150 а, б, в, д, и; 151 а, в, г, д, е, к, л, н; 176 д; 178 а, е, з, л, о; 179 е, ж, з, к; 188 а, б, в, д, е; 189 а, б, г, д; 190 а, б, в, г, д; 191 а, г, д, е, ж; 192 а, б, г; 307 в, м; 310 б; 312 б;

Обща площ на отделените гори във фаза на старост е: 1066,8 ха.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 3

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Необходимо е на най-малко 2% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по-малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост, определените насаждения трябва да се остави на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от съответната ГФС/.

Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторингът на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя се провежда поне веднъж годишно. Ако е необходимо сезонно отчитане мониторинга може да се прилага по-често, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.
2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.
3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.
5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановите за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановите и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване

необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП ДГС Цонево са представени някои типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от горскостопанския план на стопанството. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП ДГС Цонево са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ЗГГФ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ЗГГФ попадащи в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с ширина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ТП ДГС Цонево в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на Държавното горско стопанство.

Санитарно-охранителна зона 1- е най- вътрешния пояс за строга охрана непосредствено около водоизточника, които могат да увредят ползваната вода. Включва тялото на язовирната стена на язовир „Цонево” и част от язовирното огледало в югозападна посока. Тези площи не са обект на настоящото лесоустройство, не са устроени и в тях няма проектирани лесовъдски мероприятия.

Санитарно-охранителна зона 2- е среден пояс за охрана на водоизточника от замърсяване с химични, биологични и други асорбируеми вещества, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника или прекия дебит, водещи до влошаване качеството на добитата вода. Обхваща зоната около язовир „Цонево“ на разстояние до 500 м. Общата площ на отделите които попадат в нея е 1675,9 ха., от която 1569.0 ха. залесена и 106,9 ха незалесена. Списък на отделите по землища и площ е даден по-долу в приложената таблица. В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

За територията на ТП ДГС Цонево в тази консервационна стойност попадат и отдели и подотдели, определени като вододайната зона на р.Голяма Камчия (защитена ивица край река) с обща залесена площ 25,5 ха. и вододайна зона 200 м. покрай яз. „Елешница“ с обща площ 161,7 ха. от която 148,5 ха. е залесена и 13,2 ха. е незалесена.

Посочени отделите в които се намират каптажите и чешмите около различните селища на територията на ТП ДГС Цонево попадат в ДГТ или се намират на границата на ДГТ.

Отделите и подотделите са определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Площа на отделите и подотделите е съответно: за Чешмите - 199,4 ха., а за Каптажите - 81,3 ха.

Таблица № 3. Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ТП ДГС Цонево

ТП ДГС Цонево	Отдели	Площи на отделите
Вододайни зони пояс 2 на с.Аспарухово.	90 и-н; 2-6; 148 а-в; ж-и; 149 а-е; л-р; 150 а; б; г-и; 2; 151 а-г; ж-н; 1; 5-8; 179 ж-л; р; 3; 180 и-л; 1; 181 а-р; 182 а-г; р; 183 а-е; и; к; 1; 184 а; 185 а-х; а1-л1; 1; 3; 195 а-я; 1; 198 к; 199 а-у; 1-12; 281 ф-р1; у1; х1; ц1; 62-н2; ц2; 7-16; 18; 356 н-ю; к1; м1-р1; х1-щ1; д2; 357 а-о; 1-4;	814,9 ха; от която: 739,9 ха. залесена и 75,0 ха. незалесена.
Вододайни зони пояс 2 на с.Г.Делчово	200 а-о; 1-3; 201 а-я; 1; 2; 202 а-п; 1; 203 о-р; 205 в-ж; к; 206 б-н;	212,1 ха; от която: 205,3 ха. залесена и 6,8 ха. незалесена.
Вододайни зони пояс 2 на с.Дебелец	133 а-о; 1; 134 а-д; и-н; 1; 2; 9; 10; 135 а-г; м; н; ш; 1; 2; 136 а-и; ф-б1; 1-4 6; 137 а; б; е-л; н; 138 о; 139 а; б; з; 140 а-в; с; 141 а-г; 142 а; б; 143 а; б; 1; 144 а-д; з; 1;	369,5 ха; от която: 349,3 ха. залесена и 20,2 ха. незалесена.
Вододайни зони пояс 2 на с.Сава	13 а-х; в1-ж1; 1; 232 з-ц; 2-4; 233 б-л; 1; 2;	161,3 ха. от която: 157,5 ха. залесена и 3,8 ха. незалесена.
Вододайни зони пояс 2 на с.Цонево	132 а-ж; и; к; о-е; 1-3;	61,2 ха. от която: 60,4 ха. залесена и 0,8 ха. незалесена.
Вододайни зони пояс 2 на с.Яворово	131 а-к; 1; 2;	56,9 ха. от която: 56,6 ха. залесена и 0,3 ха. незалесена.
Вододайна зона на река Голяма Камчия /защитена ивица край река/.	264 а; 264 г; 264 м; 265 в; 288 а; 288 и; 289 д; 290 а; 295 а;	25,5 ха; залес. площ
Вододайна зона 200 м. покрай язовир „Елешница”	1 ж;з;4; 2 и-л;3 а;1;2; 8 н-п; 10 а;1; 11 а;д; 15 а;б;е;ж;1; 16 а;е-з;1;2;6-8; 17 а;1;2; 22 а;1; 23 а;ж; 129 с;т;ф;х;1;2;	161,7 ха. от която: 148,5 ха. залесена и 13,2 ха. незалесена.
Каптажи по Землища: с.Цонево 3 бр. с.Дебелец 2 бр. с.Аспарухово 5 бр. с.Камен Дял 1 бр. с.Сладка вода 2 бр. с.Арковна 1 бр. Всичко: 14 бр.	Отдел: 3 „к”; „2”; „3”. Отдел: 34 „в”; 35 „к”; Отдел: 151 „в”; 179 „к”; 281 „ж”; „с”; „1”. Отдел: 258 „д”. Отдел: 259 „д”; „ф”. Отдел: 297 „а”.	3,7 ха. 13,4 ха. 29,7 ха. 12,3 ха. 8,7 ха. <u>13,5 ха.</u> 81,3 ха.
Горски чешми и кладенци по Землища: с.Цонево 1 бр. с.Дебелец 6 бр. с.Аспарухово 4 бр. с.Боряна 1 бр. с.Рояк 1 бр. с.Партизани 2 бр. с.Лопушна 1 бр. Всичко: 16 бр.	Отдел: 3 „г”. Отдел: 33 „а”; 35 „ж”; 52 „г”; 64 „а”; 74 „к”; 103 „2”; Отдел: 151 „6”; 178 „л”; 179 „к”; 194 „б”. Отдел: 252 „в”. Отдел: 215 „г”. Отдел: 284 „з”; 285 „д”. Отдел: 339 „б”.	2,5 ха. 56,5 ха. 110,1 ха. 2,1 ха. 4,5 ха. 10,9 ха. <u>12,8 ха.</u> 199,4 ха.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;
- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, които представляват:

- 1. ЗГГФ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;**
- 2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);**
- 3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метровата ивица под ГГГ;**
- 4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;**
- 5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;**
- 6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);**
- 7. ЗГГФ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.**

За територията на ТП ДГС Цонево са определени ГВКС, покриващи изискванията на т.7 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

Посочени са отделите по ГСП от 2008 год. Те представляват санитарно-охранителна зона 3, външен пояс за охрана на водоизточника от замърсяване с химични, биологични и други асорбируеми вещества, водещи до намаляване ресурсите на водоизточника или прекия дебит, и влошаване качеството на добитата вода. Обхваща водосбора на язовир „Цонево“. Общата площ на отделите попадащи в нея е 3853,7 ха, от която 3786.5 ха. залесена и 67,2 ха незалесена. Списък на отделите по землища, и площ е даден по-долу в приложената таблица. В горепосочената площ са включени всички видове собственост.

Списък на отдели и подотдели, определени като санитарно-охранителна зона 3 за ТП ДГС Цонево

ТП ДГС Цонево	Отдели	Площи на отделите
Санитарно-охранителна зона 3 на с.Аспарухово.	90 а-з;ч;ш;1; 146 а-л;1;2; 147 а-л;1;2; 148 г-е; 149 ж-к;1;2; 150 в; 1; 151 д; е;2-4; 152 а-д;1-3; 153 а-и;1-4; 154 а-к;1-3; 155 а-ж; 156 а-к; 157 а-д;1; 158 а-к;1;2; 159 а-м;1;2; 160 а-д; 161 а-к;1; 162 а-з;1;2; 163 а-и;1;2; 164 а-и;1;2; 165 а-и;1-3; 166 а-к;1-5; 167 а-е;1; 168 а-и; 1-3; 169 а;б;1; 170 а-д; 171 а-и; 172 а-и;1; 173 а-с; 174 а-н; 175 а-к;1; 176 а-м;1; 177 а-р; 178 а-т;1-4; 179 а-е; м-л;1;2; 180 а-з; 182 д-п; 183 ж;з;л;2;3; 184 б-з; 185 ц-я;2; 186 а-д;1-3; 187 а-ш;1; 188 а-е; 189 а-е; 190 а-д; 191 а-з; 192 а-г;1; 193 а-г; 194 а-в;1;2; 196 а-з;1; 197 а-и;1;2; 198 а-и;л-п; 281 а-у;с1;т1;ф1;ч1-а2;о2-х2;1-6;17; 356 а-м; а1-и1; л1; с1-у1; ю1;я1; а2-г2;	<u>3209,3</u> ха; от която: 3165,6 ха. залесена и 43,7 ха. незалесена.
Санитарно-охранителна зона 3 на с. Г.Делчово	203 а-н;1-6; 204 а-и;1-4; 205 а;б;з;и;1; 206 а;1;	<u>160,9</u> ха; от която: 154,5 ха. залесена и 6,4 ха. незалесена.
Санитарно-охранителна зона 3 на с.Дебелец	134 е-з;3-8; 135 д-л;о-ч;ш-я;3;4; 136 к-у;5; 137 в-д;м; 138 а-н; 1; 139 в-ж;1; 140 г-р;1;2; 141 д-м;1; 142 в-ж; 143 в-з;2; 144 е;ж; 145 а-у;1-4;	<u>432,1</u> ха; от която: 418,4 ха. залесена и 13,7 ха. незалесена.
Санитарно-охранителна зона 3 на с.Сава	233 а;м;н; 235 а;б;г-е;1-3;	<u>39,4</u> ха. от която: 36,0 ха. залесена и 3,4 ха незалесена.
Санитарно-охранителна зона 3 на с.Цонево	132 з1;	<u>12,0</u> ха. от която: 12,0 ха. залесена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.2

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;
- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите .

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.2

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, представляващи:

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;
2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси.
3. Гори предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

За територията на ТП ДГС Цонево са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 1 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;

Гори с наклон над 30°, отдели: 16 „а” -17,0 ха; 23 „е” -4,0 ха; 34 „к” -8,8 ха; 35 „д” -18,9 ха; 36 „а” -7,3 ха; 36 „б” -16,1 ха; 36 „г” -13,0 ха; 37 „б” -3,6 ха; 37 „г” -5,3 ха; 44 „м” -9,6 ха; 45 „а” -1,5 ха; 45 „д” -6,9 ха; 46 „и” -1,8 ха; 50 „е” -4,0 ха; 50 „з” -1,6 ха; 57 „б” -1,4 ха; 64 „а1” -10,4 ха; 84 „а” -8,2 ха; 84 „в” -5,5 ха; 86 „а” -24,8 ха; 96 „и” -10,1 ха; 102 „д” -2,8 ха; 124 „и” -7,2 ха; 124 „к” -0,6 ха; 124 „л” -14,3 ха; 129 „а” -2,0 ха; 135 „о” -5,9 ха; 135 „с” -5,1 ха; 135 „ф” -1,5 ха; 136 „ф” -2,5 ха; 145 „б” -3,9 ха; 149 „к” -13,2 ха; 150 „б” -11,4 ха; 150 „д” -1,9 ха; 151 „а” -1,1 ха; 151 „в” -7,2 ха; 151 „г” -12,3 ха; 151 „к” -13,1 ха; 160 „а” -4,9 ха; 161 „г” -7,6 ха; 161 „д” -14,0 ха; 178 „а” -6,5 ха; 179 „б” -9,7 ха; 179 „е” -3,6 ха; 179 „ж” -1,3 ха; 179 „з” -1,5 ха; 179 „п” -4,4 ха; 180 „ж” -16,7 ха; 180 „з” -3,9 ха; 181 „з” -3,0 ха; 182 „о” -9,9 ха; 183 „ж” -23,0 ха; 183 „з” -15,9 ха; 184 „в” -16,6 ха; 185 „щ” -17,4 ха; 185 „ю” -26,4 ха; 186 „а” -14,8 ха; 187 „б” -1,8 ха; 188 „е” -2,3 ха; 190 „а” -1,9 ха; 190 „б” -25,4 ха; 191 „а” -1,9 ха; 193 „б” -23,6 ха; 193 „в” -16,3 ха; 194 „а” -20,2 ха; 195 „а” -9,1 ха; 195 „о” -24,0 ха; 195 „г” -22,6 ха; 196 „а” -18,5 ха; 196 „г” -13,6 ха; 196 „д” -17,2 ха; 196 „е” -0,8 ха; 209 „д” -2,3 ха; 209 „е” -1,3 ха; 209 „ж” -1,9 ха; 209 „н” -1,3 ха; 222 „а” -4,6 ха; 228 „е” -5,9 ха; 240 „е” -4,0 ха; 241 „д” -1,0 ха; 242 „а” -6,5 ха; 266 „а” -2,4 ха; 266 „д” -0,4 ха; 273 „а” -15,2 ха; 283 „к” -4,0 ха; 296 „а” -9,9 ха; 335 „ж” -0,3 ха; 336 „д” -2,3 ха. 343 „ж” -0,9 ха; 343 „з” -1,0 ха; 344 „в” -0,7 ха; 344 „л” -7,8 ха; 350 „с” -1,8 ха. Общата площ на отделите и подотдели с наклон над 30° на територията на ТП ДГС Цонево е 761,6 ха.

Голени с наклон над 10° и с площ над 1 ха. – отдели/подотдели, площите им: 37“1” - 1,8 ха.; 152“3” - 2,3 ха.; 336“2” - 1,5 ха. Обща площ на отделите е 5,6 ха.

2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси.

За ТП ДГС Цонево са определени ГВКС, покриващи изискванията на т.2 от определението за ВКС 4.3, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС, а именно Горски територии, обект на технически проект за борба с ерозията създадени върху ерозиран земи - разработен на основание писма: № 05-08-63/27.06.1983 г. (в изпълнение на Заповед №376/29.07.1981г. на МС) и № 33-05-196/23.10.1984 г.

Обхваща следните подотдели: 37 г;е;к; 95 о;т; 128 г; 254 б; 314 е; с обща залесена площ 25,9 ха.

3. Гори създадени върху нелесопригадни площи.

Обхваща следните подотдели: 24 а;в;г; 25 з; 63 т; 128 б;е; 283 с; 343 п; с обща залесена площ 22,8 ха.

4. Курортни гори.

Обхваща следните подотдели: 10 в-и;2;3; 11 в-г; 12 а-в;1;2; 14 а-ж;1;2; 15 в-д;2; 16 б-д;3-5; 31 а-м;1; 51 а-д;1-3; 52 а-е;1-3; 72 б;в;2; 73 а-ж;1-6; 74 а-о;1;2; 75 а-ж;1-3; 86 а-в;1; 87 а-л;1-4; 88 а-е;1; 89 а-ж;к;1;2;4; 96 а-и; 97 а-е; 99 а-к;1; 100 а-к;1; 108 а-ж; 109 а-ж;1; 110 а-и;л-п;1; 111 а-и;1;2; с обща площ отделите 1403,8 ха. от които: 1368,6 ха. залесена и 35,2 ха. незалесена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3, трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени (31-45о) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45о) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. и максимум 250 м. и състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари.

По данни от последните 5 години, на територията на ТП ДГС Цонево горските пожари са ограничени до минимум, а възникналите такива са потушавани бързо почти без наличие на щети. Иглолистните насаждения не са типични за района на стопанството, като наличните такива са изкуствено създадени култури, обособени в малки масиви.

За територията на ТП ДГС Цонево към момента не са категоризирани гори, отговарящи на изискванията на ВКС 4.4.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ТП ДГС Цонево са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5, свързани със защита на инженерни съоръжения.

Таблица 4. Списък на отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.5

Гори отговарящи на определението за ВКС 4.5.	Отдели и подотдели	Площи на отделите
Точка 3. Защитна ивица край газопровод.	93 д; ф-ц; б1; е1; 5; 254 в; г; 1-4; 255 б; к; м; н; т; 3-6; 343 е; л; 4-6; 344 к; о; 345 а-в; к-н; 1; 2; 346 р; с; у; ф; ч-ю; б1; 1-3; 347 а-в; 353 в; г;	85,0 ха; от която: 70,1 ха. залесена и 14,9 ха. незалесена.
Точка 3. Защитна ивица край нефтопровод.	2 о; 6 в1; 8 г-ж; и; 2; 3; 102 а; 1; 103 б; в; 1; 2; 104 а; 1; 2; 106 а; 1; 107 а; з; 1; 112 а; д; 1; 113 а; 1; 114 а; з-к; 1; 115 а; б; 1; 116 а-г; 1; 2; 117 б; ф; 118 а; б; 1; 119 а; б; 1; 2; 120 а; 1; 127 а; к-м; 1; 128 а; л; м; о; п; 1; 3; 129 а; б; в; 207 а; 1; 208 а; б; 1; 2; 209 б; в; е; н; 1-3; 6; 234 д; ж; 4; 5; 236 п; р; 2; 238 д; 2; 239 д;	184,9 ха; от която: 165,1 ха. залесена и 19,8 ха. незалесена.
Точка 3. Защитна ивица край ж.п. линия. Варна- Карнобат - Пловдив.	91 в1; г1; и1; 207 е; и; 209 з; ю; 231 ж; 3; 265 а; 266 а; и; к; л; 7;	23,8 ха; от която: 22,7 ха. залесена и 1,1 ха. незалесена.
Точка 3. Защитна ивица край ж.п. линия. Варна- Комунари - Аспарухово.	286 а; 288 б; 1; 289 а; 290 б; д; ж; и; р; ч; 1; 295 б; в; г; 1;	45,3 ха; от която: 44,6 ха. залесена и 0,7 ха. незалесена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

В горите за защита на инженерни съоръжения се препоръчва отгледните сечи да се водят с умерена интензивност. Възобновителните мероприятия трябва да осигурят плавен преход между старото и новото поколение гора, при което да не се намаляват съществено защитните функции. Това изисква прилагане на сечи с дълъг възобновителен период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

След провеждане на лесовъдски мероприятия е необходимо да се следи за изменения във състоянието и изпълнението на функции на гората като защитен фактор.

ВКС 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ОСНОВНИТЕ НУЖДИ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ (ПОМИНЪК, ПРЕПИТАНИЕ, БИТОВИ НУЖДИ, ЗДРАВЕ)

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно националното ръководство за определяне на ГВКС, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- ✓ Дърва за огрев и битови нужди
- ✓ Паша и фураж – сено и листна маса
- ✓ Гъби
- ✓ Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- ✓ Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

ТП ДГС Цонево обхваща горските територии попадащи в Община Дългопол, като включва 20 781 ха. държавни горски територии. В общината и съответно в териториалния обхват на ТП ДГС Цонево попадат землищата на 16 населени места, като общият брой на жителите с постоянен адрес на територията по данни от последното преброяване 2011 година е 14 389 души.

Територията на Община Дългопол и ТП ДГС Цонево се отличава с висок дял на земеделските територии, като дялът на населените места и урбанизираните територии е по-нисък от средния дял за страната. Това показва сравнително ниска фрагментация на територията. В същото време, дялът на горските територии в стопанството е много висок, което е показателно за по-висока значимост на ресурса за общината и региона, водещо съответно до осигуряване на по-голяма заетост и приходите в местната икономика от страна на горския сектор.

Демографските процеси в Община Дългопол, респективно на територията на ТП ДГС Цонево са с трайни неблагоприятни тенденции. Съществува тенденция към постоянно намаляване на населението на общината още от 1985 година насам през всички преброявания, като се отчита спад както в броя на населението, така и по отношение на неговата средна гъстота - в резултат на емиграциите и отрицателния естествен прираст. Средната гъстота на населението в общината е значително под средната гъстота за страната. Общината може да се окачестви като "селска" или от така наречените селски райони.

На територията на ТП ДГС Цонево се намират 16 селища, от които 15 села и 1 град – административният център. Това са гр. Дългопол (4888 души) и селата Цонево (2383 души), Арковна (75 души), Аспарухово (634 души), Боряна (294 души), Величково (560 души), Камен дял (241 души), Комунари (107 души), Красимир (87 души), Лопушна (911 души), Медовец (1717 души), Партизани (1084 души), Поляците (856 души), Рояк (272 души), Сава (236 души) и Сладка вода (44 души).

В Община Дългопол малките населени места с. Арковна, Комунари, Красимир, Сладка вода, Боряна, Камен дял, Рояк и Сава (с население под 200 жители и от 200 до 499 жители), където живеят 9 % от населението на общината. В средните населени места с. Аспарухово, Величково, Лопушна и Поляците (с население между 700 и 990 жители), където живеят 21 % от населението на общината. Групата на селищата с над 1000 жители е представена от гр. Дългопол, с. Цонево, Медовец и Партизани, където живеят 70 % от населението на общината.

Делът на хората в трудоспособна възраст в Община Дългопол е по-нисък от средния за областта и страната. Трябва да се отбележи, че населението в под трудоспособна възраст е почти два пъти по-малко от това в над трудоспособна възраст.

Равнището на безработица в общината следва тенденцията към намаляване през последните години, но все още е високо и се задържа над средните стойности за страната и за областта. Безработицата е 19 % при средни стойности за страната от 10 %.

Трайното утвърждаване на високо равнище на безработицата в общината е в пряка връзка с увеличаващия се брой на домакинствата нуждаещи се от социално подпомагане.

Всички населени места на територията на общината, респективно на територията на ТП ДГС Цонево, са водо- и електроснабдени.

На територията на община Дългопол работи пречиствателна станция за биологично пречистване на отпадни води. Пречиствателният ефект е 100%. Поради липса на химически замърсители през последните 5 г., станцията работи само на стъпало “механично утаяване”.

Селищата в общината са обезпечени с телефонни и транспортни връзки, които осигуряват добра комуникация и обслужване. В Община Дългопол имат покритие три GSM оператора – Глобул, М-тел и Виваком. В Общината има кабарна телевизия и интернет, като потреблението им нараства през последните години. Телефонните централи обслужват всички населени места, като всички домакинства имат достъп до комуникационната мрежа. Пощенски клонове има в гр. Дългопол, с. Цонево, с. Величково, с. Сава, с. Аспарухово, с. Боряна, с. Сладка вода, с. Арковна, с. Камен дял, с. Рояк, с. Комунари, с. Красимир, с. Лопушна, с. Медовец, с. Партизани и с. Поляците.

Територията на Община Дългопол се обслужва предимно с автомобилен транспорт, като само пет села имат връзка с ж.п. транспорт.

През Община Дългопол минават следните по-големи автомобилни пътища.

Републикански път III-208 е третокласен път, част от републиканската пътна мрежа на България, преминаващ по територията на области Варна и Бургас.

Републикански път III-2083 е третокласен път, част от Републиканската пътна мрежа на България, преминаващ изцяло по територията на Варненска област. Пътят се отклонява наляво при 33,0 km на Републикански път III-208, на 2 km източно от гр. Дългопол и се насочва на юг. Пресича река Камчия и при разклона за с. Сава завива на изток по долината на реката, минава през с. Цонево.

Републикански път III-7301 е третокласен път, част от Републиканската пътна мрежа на България, преминаващ по територията на Шуменска и Варненска област. Пътят се отклонява наляво при 11,5 km на Републикански път II-73 северозападно от с. Ивански, минава през центъра на селото и се насочва на югоизток, като по цялото си протежение следва долината на река Голяма Камчия. Преминава последователно през с. Кълново, Янково и Желъд и навлиза във Варненска област. Тук преминава през с. Арковна, с. Партизани и източно от него се свързва с Републикански път III-208.

Съществува сравнително добре изградена IV-то класна пътна мрежа. Тя е равномерно разпределена върху цялата площ и обслужва селата разположени на територията на Община Дългопол. Състоянието на настилките на напречната муждуселищна пътна мрежа и улиците в самите населени места не е добро. Тя се нуждае на много места от основен ремонт (Преасфалтиране) или цялостна реконструкция.

През общината преминава три основни железопътни участъка от ж.п. мрежата на България.

- последният участък от 21,2 km от трасето на жп линията Синдел – Комунари;
- началният участък от 6,8 km от трасето на жп линията Комунари – Дъскотна – Карнобат;
- последният участък от 11,3 km от трасето на жп линията Шумен – Комунари.

На тези участъци има ж.п. гари в гр. Дългопол, с. Величково, с. Боряна, с. Комунари и с. Аспарухово.

По големите общински областни центрове, с които се осъществява важен за общината стопански и социален обмен спрямо с.Цонево са: Провадия – 25 км; Долни чифлик – 24 км; Варна – 70 км; Бургас – 100 км; Шумен – 80 км; София – 435 км.

Анализът на структурата на местната икономика показва, че се развива с бавни темпове. Високата безработица и спадът на промишления комплекс в общината, както и малкият обмен на чуждестранни инвеститори водят до западане на общината като цяло. По оценка по приходи и материални активи показва, че селското стопанство (зърнопроизводство, зеленчукопроизводство, животновъдство) и горското стопанство (дърводобив, цехове за преработка на дървен материал) е с най-голям дял в общинската икономика с около 45 % участие, като дялът в този вид отрасъл продължава да се увеличава. Следват хранително-вкусовата промишленост с около 30 % дял с (производство на сладкарски изделия, хляб и кори за баници). На територията на общината се осъществява добив на инертни скални материали за строителство с около 20 % дял и три керамични цеха за производство на тухли с около 5 % дял в постъпленията към местната икономика. От гореизложеното се вижда, че структурата на местната икономика може да бъде определена като аграрно-промишлена.

Като цяло промишлеността в общината е слабо развита. Средният и малкият бизнес имат малко участие в икономиката. Той не ангажира повече от 10 % от хората в трудоспособна възраст. На територията на Община Дългопол има един цех за производство на кори за баници на фирма в с.Цонево, един цех за производство на паркет на фирма в с.Цонево и два броя кариери за добив на инертни материали за строителство намиращи се в землищата съответно на с.Дебелец и с.Парнизани.

Съществуващата производствена база не съответства на съвременните европейски изисквания за съвременни технологии и висока производителност. Рентабилността на фирмите, произвеждащи в областта на промишлеността е ниска. Работниците в тях не са заети целогодишно. Съществуващите в момента предприятия са морално и физически остарели и не крият голям потенциал за внедряване на нови технологии и ангажиране на големи маси работна ръка.

През последните няколко години, търговската дейност в общината получи по-голямо развитие от местно значение. На нейната територия функционират 48 търговски обекта, предимно хранителни магазини и заведения.

Липсват обособени производствени райони или зони, както и специализирани фирми от национален или международен мащаб.

В общинския център гр.Дългопол има добра развита клонова мрежа от банки. На територията на града са разположени три офиса на съответно на „ДСК“ АД; „Експресбанк“ АД и „ЦКБ“ АД.

На територията на Община Дългопол са регистрирани над 45 бр. земеделски производители, които се занимават основно с отглеждането на животни (говеда, овце, свине, пчели, зайци) и култури (пшеница, ечемик, царевича, слънчоглед). На нископродуктивните земеделски земи виреят и се отглеждат предимно етерично-маслени култури (лавандула). Подходящите природни дадености позволяват създаване на трайни насаждения (ябълки, праскови, череши и др.) и зеленчукови култури, което води до увеличаване на местната ангажираност и частично създаване на нови работни места. През последните години значително нараства броя на животните, отглеждани на територията на Община Дългопол, но производството е засегнато от променливостта в изкупните цени на готовата продукция от месо, мляко и млечни продукти. Най-характерно за Община Дългопол е отглеждането при пасищни условия на източно-балканската порода свине и овце. Отглеждането на животни се извършва предимно в личните стопанства, обслужвани от два броя ветеринарномедицинска служба със седалище в гр. Дългопол и с.Цонево. Близко до с. Цонево се намира язовир „Цонево“ и язовир „Елешница“, подходящи за напояване на земеделски площи и за произвеждане на риба. Традиционно е отглеждането на птици, основно кокошки носачки за задоволяване на лични потребности. През последните няколко години нараства и броя на пчелните кошери, в резултат от добрия пазар на пчелен мед.

Механизацията в селското стопанство освобождава работна ръка и не ангажира нава. В района се произвеждат преди всичко суровини с ниска степен на преработка, което води до неска дохасност и слабо ангажирана работна сила. Икономиката на Община Дългопол е зависима преди всичко от местни суровини, местни капитали и човешки ресурси, което я поставя в крайно неизгодно положение в Европейските пазари.

На територията на ТП ДГС Цонево са регистрирани общо 16 фирми в горския сектор. Десет от тях се занимават с бичене на дървесина (от тях: един с направата на паркет) и шест с дърводобив (да момента е отсечена дървесина: около 20 500 куб.м. в лежаща маса).

Наред с големия дял на горския сектор в разпределението на трудовата заетост в региона, горските ресурси са от голямо значение за общината и местното население. Горите, заедно със земеделските земи, представляват основните ресурси в общината, от една страна, а от друга дървесината е от основно значение за осигуряване отоплението и битовите нужди на местното население на територията на общината.

Икономическото значение на горите на територията на ТП ДГС "Цонево" е като източник на строителна дървесина и дървесина за индустриална преработка, както и като източник на дърва за огрев и други недървесни продукти. ТП ДГС Цонево добива годишно около 34 000 - 35 000 пл. куб.м. лежаща маса (строителна дървесина и дърва), като от тях за нуждите на промишления дърводобив и местното население, съответно са добива следните количества дърва:

Година	ГСП 2008		Планирано годишно ползване		Действително ползване на дърва		
	общо, пл.м3	в т.ч. дърва пл.м3	общо, пл.м3	в т.ч. дърва пл.м3	Дърва общо, пл.м3	Пром. дървод дърва пл.м3	Физ. лица дърва пл.м3
2013	34 831	23 440	43 364	34 392	28 810	24 485	4 325
2014	34 831	23 440	39 986	34 999	31 455	26 221	5 234
2015	34 831	23 440	35 457	29 557	26 183	20 781	5 402

Всички домакинства от местното население в общината, включително в гр.Дългопол, използват дърва за огрев за отопление и/или готвене. Основен източник за снабдяване на населението с дърва за отопление и битови нужди са държавните гори, тъй като те заемат около 90 % от всички горски територии в общината. Цената на дървата за населението предлагана от ТП ДГС Цонево е преференциална, по-ниска от пазарните цени на дървесината за промишлеността. В кметствата се изготвят списъци на домакинствата за социално подпомагане, както и списъци за нуждите от дърва за огрев и строителен материал на всички домакинства, които се съгласуват и предоставят за изпълнение на ТП ДГС Цонево. От страна на местното население няма оплаквания по отношение на предоставяните количества на дърва за огрев и цената на дървения материал.

Местното население не е ограничено и отделно от ползването на дърва за огрев, свободно ползва и различни видове недървесни горски продукти (НДГП) за собствени нужди или за допълнителни доходи. В горските територии в обхвата на ТП ДГС Цонево, събирането и изкупуването на НДГП не представлява основен поминък за местното население или за бизнеса. На територията на стопанството има регистрирани 2 броя билко-изкупвателни пункта по един на територията на гр.Дългопол и с.Цонево. Годишното промишлено ползване на билки в района на ТП ДГС Цонево е както следва: 2013 г. – 10 900 кг; 2014 г. – 7 750 кг; 2015 г. – 15 001 кг.

По отношение събирането на билки и други недървесни продукти през 2016 г. Няма планирани добиви, дейността е сведена до събиране на такси и издаване на разрешителни за събиране на гъби, билки и др.

По годишен план за паша са разрешени 7573,7 ха. Върху която могат да пасуват едър и дребен добитък както следва: 7574 бр. едър рогат добитък; 37870 бр. дребен добитък или комбинация от тях. Забранена е пашата в семепроизводствените насаждения, защитените горски територии, насаждения за възобновителна сеч, голите площи за залесяване и култури с височина до три метра.

Годишния план за паша се издава за забранените отдели от Община Дългопол и е съгласуван с кметовете по райони и на негово основание се издават разрешителни за паша на територията на ТП ДГС Цонево.

За последните три години са издадени разрешителни за паша на животни, както следва:

- 2013 г. – 216 бр. животни (овце – 34 бр.; свине – 156 бр.; ЕРД – 26 бр.)
- 2014 г. – 289 бр. животни (овце – 115 бр.; свине – 161 бр.; ЕРД – 13 бр.)
- 2015 г. – 250 бр. животни (овце – 110 бр.; свине – 101 бр.; ЕРД – 39 бр.)

Общо за стопанството – 755 бр. животни (овце – 259бр.; свине – 418 бр.; ЕРД – 78 бр.)

Данните за ползванията на пашата показват слаб интерес от страна на населението в общината при достатъчно предлагане на терени за това съгласно ГСП на стопанството.

От гледна точка на ловните дейности, те се извършват съгласно одобрен Ловоустройствен план/проект. Поради слабото антропогенно въздействие върху природната среда, животинският свят на територията на общината е относително добре съхранен и разнообразен. Макар и с необилни и в недобро състояние популации, интерес за ловен туризъм представляват дивата свиня, благородният

елен, сърната, лисицата, дивият заек, а от пернатия дивеч – фазан, яребица и пъдпъдък. В горите се срещат чакал, дива котка, катерица, златка, белка, язовец и други.

Орнитофауната е представена не само от многобройни местни видове, но и от множество прелетни птици, повечето от които са защитени видове. Значително е разнообразието от влечуги и земноводни, а рибното богатство на реките Луда Камчия и Елешница е предпоставка за развитие на риболовен туризъм.

В района на ТП ДГС Цонево има 11 бр. ловни дружинки, които обхващат земеделски и горски територии. При извършване на горскостопански дейности в излетните дни за лов, служителите на ТП ДГС Цонево предварително съгласуват и координират дейностите на дружинките.

Единадесетте дружинки членуват в две ловни сдружения: ЛРС „Камчия” - гр. Дългопол (ЛД - Дългопол, Сава, Аспарухово, Боряна, Партизани, Медовец, Поляците – 7 бр.) и ЛС „Провадия” - гр. Провадия. (ЛД - Цонево, Величково, Лопушна, Арковна – 4 бр.). Взаимотношенията с ръководството на сдруженията и дружинките е добро.

На територията на ТП ДГС Цонево има 6 бр. Държавни дивечовъдни участъка (ДДУ) с обща площ от 11831,1 ха. по ловностопански проект. Площа на ДДУ се стопанисва както следва:

ДДУ „Марино”; „Велча” и „Божуровец” с обща площ от 7769,2 ха. е отдаден на концесия за срок от 15 год. и се стопанисва от “Болкан трейджър“ ООД – гр.Дългопол. В нея в т.ч. влиза и площта от 358,4 ха. на БИРД „Кичера” (база за интензивно развитие на дивеча).

ДДУ „Смидовец” и „Гарвана” с обща площ от 2620,4 ха. които в ловностопанско отношение се стопанисват от ТП ДЛС Шерба.

ДДУ Медовец-Поляците с площ от 1441,5 ха. които се стопанисват от ТП ДГС Цонево.

На територията на Община Дългопол съществуват благоприятни условия за развитие на алтернативен туризъм (еко, селски, и др.). Общината трябва да залага все повече в развитието си на такъв вид туризъм. Той представлява една от възможностите за разрешаване на част от проблемите свързани с безработицата в общината.

За обхвата на ТП ДГС Цонево, няма други явно изразени условия за наличие на ВКС 5.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ТП ДГС Цонево с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- ✓ Най-уязвима група по отношение гарантирането на дървата за огрев са жителите в селата. ТПДГС Цонево трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, които средно за страната са определен на около 8 пр. куб.м. дърва за огрев на домакинство за отоплителен сезон;
- ✓ Да продължат да се ползват и да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горските територии, като това се планира въз основа на програма за ползване базирана на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство;
- ✓ Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- ✓ Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горскостопанските единици;
- ✓ Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както и да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

- 1. Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите;**
- 2. Гори или земи от горския фонд попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета, определени по приложения списък в *Приложение 6* и при консултации с местните хора;**
- 3. Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК);**
- 4. Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции посочени в приложения списък по *Приложение 6*.**

Към момента на извършване на настоящото изследване, на територията на ТП ДГС Цонево няма установени горски територии, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6 към националното ръководство за определяне на ГВКС.